PAPRSEK

SRPEN 2022
Číslo 92

Svaz tělesně postižených
v České republice z. s.
krajská organizace
Jihomoravského kraje
Mečová 5, 602 00 Brno

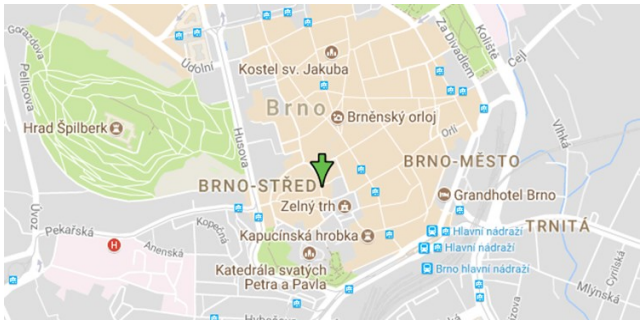

Vydávání zpravodaje Paprsek finančně podporují JMK a Statutární město

jihomoravský kraj B | R | N | O

Z obsahu:

- *Otázka týdne*
- *Může lékař předepsat pacientovi zdravotnické prostředky na ePoukaz. Co to je a jak to funguje?*
- *Kdo neprokáže soudu, kolik opravdu bere, vyměří mu výživné pro dítě z příjmu 115 500 Kč*
- *SaBBa*
- *Roska Brno-město*
- *Roska Kyjov Region.org. Unie Roska v ČR*
- *Spolková činnost*
- *Srpnovým objektivem Otto Haucka*
- *O nás*

Otázka týdne

Můj lékař vyžaduje od svých pacientů každoroční poplatek 1 000 Kč „za registraci“. Při jeho platbě podepisuji, že jde o sponzorský dar pro ordinaci. Je to v pořádku, má na to právo?

Odpověď

Lékař (ani jiný poskytovatel zdravotních služeb) **nemůže podmiňovat právo pacienta na zdravotní péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění žádnými registračními poplatky nebo sponzorskými dary a také nemůže od něj za tuto péči požadovat žádnou finanční úhradu.**
Tzn. že **lékař nemá právo vybírat za hrazenou péči registrační poplatky, stejně jako za ni nemůže požadovat platbu nazvanou jako „sponzorský dar“. V případě, že se prokáže, že lékař vybírá finanční částky za zdravotní péči, která je zdravotní pojišťovnou hrazená, jedná se o porušení zákona i ustanovení smlouvy o poskytování a úhradě hrazených služeb**. V těchto případech VZP postupuje vůči konkrétnímu poskytovateli zdravotních služeb vždy v souladu s uzavřenou smlouvou a platnou legislativou. Je proto důležité požadovat po lékaři vysvětlení, jaké služby jsou v rámci požadované platby poskytovány a nechat si vystavit účet, v němž bude podrobně uveden rozsah uhrazených služeb.

Pokud se s podezřelými praktikami setkáte, můžete se obrátit se stížností na svou zdravotní pojišťovnu, případně na Českou lékařskou komoru nebo Českou stomatologickou komoru. Stížnost je možné podat i přímo k poskytovateli zdravotních služeb. Některými případy porušení povinností poskytovatelů zdravotních služeb se může zabývat i příslušný krajský úřad, shledá-li, že došlo ke spáchání přestupku.

Zajímá-li vás úhrada za poskytnutý konkrétní zdravotní výkon, můžete si na naší infolince 952 222 222 **ověřit, zda jde o výkon hrazený z prostředků všeobecného zdravotního pojištění**, či nikoliv. V případě pochybností se můžete obrátit se žádostí o přešetření i na pobočku VZP v okrese, ve kterém máte bydliště nebo lékař pracoviště.

V **rozporu se zákonem však není,** když lékař požaduje úhradu za péči **nehrazenou z veřejného zdravotního pojištění**. Může jít např. i o péči, kterou daný lékař nemá nasmlouvánu se zdravotní pojišťovnou.
Poskytovatel má tyto povinnosti:

- **informovat pacienta o ceně** poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, a to před jejich poskytnutím,
- vystavit **účet za uhrazené** zdravotní služby, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,

zpracovat **seznam cen** poskytovaných zdravotních služeb nehrazených a částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a **umístit ho tak, aby byl přístupný pacientům** (toto neplatí pro poskytovatele lékárenské péče).

Pacient má při poskytování zdravotních služeb právo být předem informován o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje.

Dokončení na str. 2

Např. v gynekologické péči je **z veřejného zdravotního pojištění hrazená veškerá pravidelná péče, zejména preventivní prohlídky, většina péče o těhotné (hrazena nejsou některá screeningová ultrazvuková vyšetření, na něž pojišťovna přispívá z** fondu prevence**), i všechny operační výkony** související s gynekologickými obtížemi.
Vydáno 18. 7. 2022

Věra Plívová

Příjem vdovy se nesleduje.

13. července 2022

Foto: Unsplash, ilustrační fotografie

Měsíční částka vdovského (vdoveckého) důchodu závisí pouze na tom, jak vysoký starobní nebo invalidní důchod zemřelý manžel (manželka) pobíral (pobírala) nebo na jak vysoký důchod měl (měla) nárok. Jak je tedy vdovský (vdovecký) důchod vysoký?
Při výpočtu vdovského (vdoveckého) důchodu vůbec není rozhodující, jak vysoké aktivní příjmy vdova (vdovec) má nebo jaká je jeho majetková situace. Rovněž výši vdovského důchodu neovlivňuje počet vychovávaných dětí.

V praxi tedy dochází k situacím, že vdova s nadstandardním vlastním příjmem ze zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti má vyšší vdovský důchod než vdova pracující za minimální mzdu vychovávající několik dětí. Každé dítě má však nárok na sirotčí důchod. Na rozdíl od vdovského důchodu náleží sirotčí důchod i tehdy, když rodiče nevstoupili do manželství.

Jak vysoký je vdovský důchod?

Měsíční částka vdovského důchodu se skládá ze základní výměry ve výši 3900 Kč a procentní výměry, která činí 50 % procentní výměry starobního důchodu nebo invalidního důchodu zemřelého manžela (manželky), kterou pobíral (pobírala) nebo na kterou by měl (měla) nárok. Vdovský (vdovecký) důchod se pobírá na účet pouze jeden rok a po jeho uplynutí pouze při splnění některé ze zákonných podmínek. Nejčastějšími důvody po dostávání vdovského důchodu na účet i po roce jsou: péče o nezaopatřené dítě a dosažení požadovaného věku.

Jak je to při souběhu dvou důchodů?
V případě, že vdova má nárok na dva důchody, tedy vlastní starobní a vdovský, potom dostává v plné výši pouze vyšší z těchto dvou důchodů a z nižšího polovinu procentní výměry. **Základní výměra** důchodu náleží pouze jednou. V těchto případech dosahuje vdovský důchod zpravidla jen 2500 Kč až 4500 Kč.

Petr Gola

Zdroj: https://dumfinanci.cz/clanky/6743-prijem-vdovy-se-nesleduje/

Uplynulo 30 dní od žádosti a nemocenské nikde? Připomeňte se formulářem.

JANA KNÍŽKOVÁ 14.07.2022

Autor: Depositphotos.com, podle licence: Rights Managed

Podali jste žádost o dávku zaměstnavateli nebo už uplynula třicetidenní lhůta od vystavení eNeschopenky, ale peníze stále nikde? O nevyplacenou dávku se přihlaste.

Jak uvádí **Česká správa sociálního zabezpečení**, jedna z cest, jak se připomenout, je call centrum okresních správ. V případě, že se vám nedaří se dovolat, sáhněte po písemné formě.

Úřad doporučuje vyplnit jednoduchý formulář. Stav zpracování dávky prověříme a budeme klienta kontaktovat s konkrétními informacemi, zpravidla do 2 pracovních dnů od jeho odeslání, uvádí správa sociálního zabezpečení na webu. Úřad žadatele kontaktuje zpravidla telefonicky.

Žádost o prověření nevyplacené dávky nemocenského pojištění po více než 30 dnech od uplatnění žádosti najdete na:
https://www.cssz.cz/web/cz/formular-k-hlaseni-nevyplacene-davky
Zdroj: https://www.podnikatel.cz/aktuality/uplynulo-30-dni-od-zadosti-a-nemocenske-nikde-pripomente-se-formularem

Výdělky, práce a výpočty: Ředitel ČSSZ popsal typické mýty o důchodech, kterým Češi stále věří.

David Budai 18.7.2022
Důchody jsou složité a pravidla pro jejich přiznávání se navíc v posledních 30 letech několikrát měnila. Část lidí má proto o důchodech zkreslené představy, občas něco špatně pochopili nebo mají v paměti něco, co už neplatí. Ústřední ředitel České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) František Boháček proto popsal nejčastější mýty

o důchodech a vysvětlil, jak to ve skutečnosti je.
Foto: ČSSZ Ústřední ředitel ČSSZ František Boháček.

Mýtů a nepřesností, které se týkají starobního důchodu, je i přes jejich opakované vyvracení mnoho. Těmi nejčastějšími jsou například tyto:

1. Mýtus: I když mám málo let pojištění a nízké výdělky, musím dostat důchod alespoň ve výši životního minima
Minimální důchod a životní minimum není totéž. Minimální výše procentní výměry důchodu je stanovena zákonem o důchodovém pojištění. Činí 770 Kč. K ní náleží základní výměra důchodu, která v roce 2022 činí 3 900 Kč. Minimální výše důchodu přiznaného v roce 2022 tedy činí 4 670 Kč.

Důchod v této minimální výši může být přiznán v případech, kdy sice lidé splní podmínku potřebné doby pojištění, ale v rozhodném období nemají buď téměř žádné, nebo velmi nízké příjmy a důchod jim jednoduše řečeno „není z čeho vypočítat".

2. Mýtus: Být před důchodem evidovaný na úřadu práce je nevýhodné
Pro nárok na důchod a jeho výši se doba evidence u úřadu práce považuje za náhradní dobu pojištění. Započítává se ale pouze v zákonem stanoveném rozsahu. Vždy se doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání započítává, je-li vyplácena podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a také doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje, avšak osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné.

Doba vedení v evidenci úřadu práce, po kterou podpora není vyplácena, se započítává v rozsahu nejvýše tří let; tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Z doby získané před dosažením 55 let věku lze započítat pouze jeden rok.

3. Mýtus: Léta odpracovaná před rokem 1986 se do důchodu nepočítají
Není to tak. Je ale třeba rozlišit dva odlišné faktory – dobu pojištění a výdělky. Pro nárok na důchod a jeho výši se započítávají doby pojištění (zpravidla zaměstnání či podnikání) získané od ukončení povinné školní docházky. Na délce doby pojištění pak závisí výše procentní výměry důchodu. Ta se počítá z osobního vyměřovacího základu – zjednodušeně řečeno z průměru výdělků v tzv. rozhodném období.

Rozhodné období jsou tedy roky, za které se zjišťují výdělky pro výpočet důchodu. Začíná kalendářním rokem po roce, v němž člověk dosáhl 18 let a končí rokem, který předchází roku přiznání důchodu. Do rozhodného období se podle zákona o důchodovém pojištění nezahrnují roky před rokem 1986. Výši důchodu tedy neovlivní výdělky získané před rokem 1986, doba pojištění získaná před tím rokem však ano.

4. Mýtus: Výpočet důchodu se provádí z čisté mzdy
Naopak. Pro výpočet důchodu se u zaměstnanců vychází z hrubých ročních příjmů, u osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) z ročního vyměřovacího základu, tj. částky, ze které bylo odvedeno pojistné na důchodové pojištění. Hrubé příjmy i roční vyměřovací základy v rozhodném období, tj. od roku 1986 do kalendářního roku před přiznáním důchodu, jsou pro účely výpočtu důchodu ještě násobeny koeficienty mzdového nárůstu.

5. Mýtus: Pokud doložím svědeckým prohlášením dobu, kdy jsem pracoval „na černo", do důchodu se mi tato činnost započítá

Ne. Pro výpočet důchodu nelze v žádném případě zohlednit práci tzv. „na černo", protože za ni nebylo odvedeno pojistné na důchodové pojištění ani veden evidenční list důchodového pojištění.

6. Mýtus: Práce na dohodu se do počtu let pro nárok na důchod počítá
Některá ano, některá ne. Je rozdíl mezi dohodou o pracovní činnosti a dohodou o provedení práce. Dohoda o pracovní činnosti zakládá účast na pojištění a do důchodu se započítává, pokud nešlo o tzv. zaměstnání malého rozsahu, tj. měsíční příjem činí alespoň 3 500 Kč.

U činnosti vykonávané na základě dohody o provedení práce zůstává limit započitatelného příjmu pro sociální i zdravotní pojištění ve výši 10 000 Kč v kalendářním měsíci, kdy lze odpracovat pro jednoho zaměstnavatele 300 hodin v jednom kalendářním roce. Zaměstnávání vykonávané na zkrácený úvazek se do počtu let pro nárok na důchod započítává, je-li z příjmu odváděno pojistné.

7. Mýtus: Pokud je starobní důchod jednou přiznán, jeho výše už se nemůže (kromě valorizace) nijak změnit
Je-li dodatečně doložena skutečnost, která nebyla při výpočtu důchodu k dispozici (např. doklad o době zaměstnání či výdělku), lze ji pro jeho výši zohlednit kdykoliv. Také výdělečná činnost po vzniku nároku na důchod, vykonávaná souběžně s jeho pobíráním, má na výši důchodu vliv. Musí však jít o činnost zakládající účast na pojištění a trvat alespoň 360 dnů.

8. Mýtus: Starobní důchod se vypočítává z výdělků za posledních deset let zaměstnání před přiznáním důchodu
To je omyl, který přetrvává z minulosti. Do roku 1995 se skutečně důchody počítaly z příjmů za posledních 10 let před nárokem na důchod. Od roku 1996 se pro výpočet důchodu zohledňují všechny příjmy od roku 1986 až do roku, který předchází roku přiznání důchodu. Lidem, kteří půjdou do důchodu letos, se důchod počítá z úhrnu všech výdělků za roky 1986 až 2021.
Zdroj: https://ceskeduchody.cz/zpravy/vydelky-prace-vypocty-reditel-cssz-popsal-typicke-myty-o-duchodech?

Víte, že očkování proti klíšťové encefalitidě je pro všechny osoby starší 50 let zdarma?

Očkování proti klíšťové encefalitidě sice není povinné, je však silně doporučováno. Ideální je nechat se naočkovat na jaře pro včasnou tvorbu protilátek v našich tělech.
Novinka v podobě toho, že je toto očkování zdarma pro osoby starší 50 let byla zavedena v České republice v únoru roku 2022.

Není Vám více než 50? Nevadí! Toto očkování bohužel pro osoby mladší 50 let zdarma není, ale prakticky každá pojišťovna na tuto vakcínu finančně přispívá.

Léčba namířena přímo proti viru klíšťové encefalitidy (kauzální léčba) neexistuje. Naštěstí existuje možnost, jak se nemoci vyhnout - vakcína.
Zdroj: #ockujse #ockovani #mpo #mediciproockovani #klistovka #klistovaencefalitida #kliste #vakcina #vakcinace

Praktické rady i komplexní informace pečujícím o blízkou osobu poskytuje nový portál PEČUJISLASKOU.CZ

HARTMANN – RICO spustila nový webový portál určený pro všechny, kdo pečují o blízkou osobu. Na webu

Pecujislaskou.cz je možné najít ucelené informace o možnostech péče, výpomoci, finanční podpoře nebo dostupných zdravotních pomůckách. Ty je zde možné přímo nakoupit, včetně uplatnění poukazu zdravotní pojišťovny. Nechybí ani praktické rady, mimo jiné i o tom, jak zabezpečit a zpříjemnit poslední dny života.

Pecujislaskou.cz je novým českým portálem, který se zaměřuje na individuální péči o blízké osoby v plném rozsahu všech činností a témat.

„Podobný portál dosud na českém internetu chyběl. Lidé, kteří pečují o nemocné, postižené nebo seniorní členy své rodiny, mají teď díky našemu webu možnost najít potřebné informace na jednom místě,“ říká garant projektu Jan Civín, Governmental Affairs Manager v HARTMANN – RICO.

Irena Malá

Jaká vyšetření mě čekají v průběhu těhotenství? Co mi hradí zdravotní pojišťovna?

Ode dne zjištění těhotenství budete v soustavné péči (dispenzární) svého registrujícího gynekologa, který vás bude informovat o jednotlivých prohlídkách a vyšetřeních a jejich způsobech úhrady. **Kromě běžných prohlídek vás bude čekat** několik důležitých vyšetření, která mají za cíl odhalit případná zdravotní rizika pro vás a vaše miminko a včas jim předejít.

Veškerá základní péče související s péčí o těhotné je hrazena zdravotní pojišťovnou. Její rozsah se však může lišit podle zdravotních potřeb a rizik každé těhotné ženy. Zásady dispenzární péče v těhotenství (doporučené postupy ČGPS ČLS JEP) jsou dostupné např. na stránkách Gynultrazvuk.cz, na kterých jsou zveřejněny i další podrobné informace včetně kalkulačky pro dataci těhotenství a přehledu doporučených pravidelných a nepravidelných vyšetření v těhotenství.

Vyšetření během těhotenství

Pravidelné kontroly vás budou čekat v průběhu celého těhotenství. **Zpočátku přibližně každé čtyři týdny a ke konci těhotenství** (zhruba od 37. týdne) **jednou týdně**. V rámci každého vyšetření lékař zjišťuje váhu těhotné ženy kvůli hlídání hmotnostního přírůstku, měří krevní tlak, provádí vyšetření moči, sleduje případné otoky končetin těhotné, měří velikost dělohy (vzdáleností od stydké spony).

Prvním vyšetřením je komplexní prenatální vyšetření, tzv. vstupní prohlídka. Ta by měla proběhnout v rozmezí 8. a 10. týdne těhotenství, nejpozději do 14. týdne.

Součástí vstupní prohlídky je primárně zjištění zdravotního stavu, gynekologické vyšetření (včetně odběrů kultivace z pochvy a moči), vyšetření děložního čípku, zevní měření pánevních rozměrů, kontrola prsů ženy (gynekolog se snaží vyloučit nádorový proces, eventuálně poučuje ženu o jejich péči), provede krevní testy ke zjištění krevní skupiny, protilátek proti červeným krvinkám, infekce typu syfilis, sérologické vyšetření HIV, žloutenky typu B a krevní obraz, zjištění hladiny cukru v krvi, v případě potřeby i biochemické vyšetření krve a moči. A dále také ultrazvukové vyšetření, při kterém se zjišťuje počet plodů a jejich vitalita (životaschopnost).

V rámci tohoto vyšetření gynekolog těhotné ženě také vystaví těhotenskou průkazku, kde jsou uvedeny podrobné informace o průběhu další péče. Právě **do 14. týdne by měla mít každá nastávající maminka stanovený termín porodu**, který se zapisuje do těhotenské průkazky.

Další pravidelná ultrazvuková vyšetření následují ve 20.–22. týdnu a ve 30.–32. týdnu těhotenství, přičemž se jedná o základní screeningová ultrazvuková vyšetření hodnotící dosavadní průběh těhotenství.

Mezi 24. a 28. týdnem těhotenství odešle lékař ženu na test na těhotenskou cukrovku. Ženu tedy čeká vyšetření krve a moči a dále také orální toleranční glukózový test (oGTT).

Mezi 28.–34. týdnem těhotenství vám gynekolog znovu **zkontroluje krevní obraz** a v některých případech provede ještě jednou testy na HIV, syfilis a žloutenku typu B. **V období mezi 35. a 37. týdnem těhotenství budete absolvovat stěr z pochvy a konečníku na zjištění přítomnosti streptokoka skupiny B**.

Optimálně v období 36.–37. týdne by těhotná žena měla mít již vybranou porodnici a měla by podstoupit tzv. check-in, tedy vstupní vyšetření a zaevidování těhotné ženy do porodnice. Nejedná se o předání těhotné ženy do porodnice, **těhotná žena je i nadále v ambulantní péči u registrujícího gynekologa, který poskytuje péči dle doporučených postupů**. Na toto vyšetření vystavuje registrující gynekolog těhotné ženě žádanku, přičemž cílem vyšetření této zdravotní služby je především seznámení těhotné ženy s prostředím porodnice a poskytnutí důležitých organizačních informací, získání informací o dosavadním průběhu prenatální péče, zařazení těhotné ženy do skupiny dle rizika a stanovení strategie ukončení těhotenství (způsob vedení porodu).

Dle doporučených postupů může být těhotná žena předána do ambulantní péče porodnice po vzájemné dohodě, nejpozději však ve 41. týdnu, přičemž těhotenství by mělo být ukončeno do 42. týdne.

Výše uvedená vyšetření jsou stanovena pro dispenzární péči o nerizikové těhotné ženy.

Screeningová vyšetření

Nedílnou součástí zdravotní péče o těhotnou jsou také podrobná screeningová vyšetření, která může registrující gynekolog těhotné ženě nabídnout. Odborníky nejčastěji doporučovaný **kombinovaný screening v I. trimestru těhotenství**, tzv. „prvotrimestrální screening“ (12.–14. týden těhotenství) **umožňuje stanovit míru rizika, zda dítě bude trpět vrozenou vývojovou vadou** (např. Downův syndrom). Toto screeningové vyšetření má dvě části – biochemickou a ultrazvukovou (hodnotí se dohromady všechny získané parametry a ukazatele), přičemž z prostředků veřejného zdravotního pojištění je hrazena pouze část biochemická. Ultrazvuková část nemá stanovenu úhradu, **klientky VZP však na toto ultrazvukové vyšetření mohou čerpat příspěvek z fondu prevence** (více informací viz níže).

Dalším podrobným screeningovým vyšetřením, které může být těhotné ženě nabídnuto, je **podrobné hodnocení morfologie plodu ve II. trimestru těhotenství, které je prováděno nad rámec hrazeného screeningového vyšetření** prováděného ve 20.–22. týdnu těhotenství **a má za cíl vyloučení vrozených vývojových vad, vrozených vad srdce a ultrazvukových známek chromozomálních aberací** (změn v genetické výbavě plodu). Výstupem tohoto vyšetření je podrobná písemná zpráva o provedeném vyšetření a zhodnocení získaných parametrů.

Obdobně je tomu i u podrobného ultrazvukového vyšetření ve 36.–37. týdnu těhotenství, **u tzv. ultrazvukového screeningu růstové restrikce plodu je ve 36.–37. týdnu**

prováděna kontrola růstu miminka a včasná identifikace případných problémů.

Na obě tato podrobná screeningová vyšetření taktéž **mohou klientky VZP čerpat příspěvek z fondu prevence** (vyšetření musí být provedeno výhradně lékařem s certifikátem ČGPS ČLS JEP pro provádění ultrazvukových vyšetření – možnost ověření na https://www.gynultrazvuk.cz/lekari-garantujici-odbornost/gynekologie-a-porodnictvi/certifikat-63415

Rizika těhotenství
Ženy s rizikovým nebo tzv. patologickým těhotenstvím **jsou sledovány podrobněji a častěji s ohledem na definované riziko**, přičemž veškerou lékařem indikovanou péči pojišťovna hradí. Zdravotní pojišťovnou je např. hrazeno také superkonziliární ultrazvukové vyšetření v průběhu prenatální péče, které navazuje na pravidelné ultrazvukové vyšetření, a to v těch případech, kdy v rámci pravidelného ultrazvukového vyšetření byla zjištěna abnormalita.

Míru rizika určí ošetřující lékař už při prvním vyšetření v těhotenské poradně, a to na základě anamnézy ženy a jejího aktuálního zdravotního stavu. Při každé další návštěvě poradny lékař znovu posuzuje a zvažuje míru rizika. V praxi to znamená, že se vždy provádí všechna potřebná vyšetření včetně zjištění váhy z důvodu hlídání hmotnostního přírůstku, měření krevního tlaku, vyšetření moči a sledují se také známky vitality plodu.

Další vyšetření v těhotenství (jiné odbornosti)
Každá nastávající maminka má také nárok v průběhu těhotenství **na dvě preventivní prohlídky u stomatologa**. A k těmto dvěma „těhotenským" může ve stejném kalendářním roce absolvovat i jednu „běžnou" preventivní zubní prohlídku. Dále by také neměla zapomenout **na preventivní prohlídku u všeobecného praktického lékaře a natočení EKG**.

Příspěvek VZP pro nastávající maminky
Těhotné ženy a maminky až do 12 měsíců po porodu mohou získat příspěvek do celkové výše 3 000 Kč např. na screeningová vyšetření, na vhodnou pohybovou aktivitu v těhotenství, na kurz přípravy k porodu pořádaný porodnicí, na zakoupení nebo zapůjčení monitoru dechu, na služby laktačních poradkyň, na pomůcky ke kojení a další.

Pro novopečené maminky a jejich miminka připravila VZP poukaz na příspěvek v hodnotě 500 Kč na potřeby nebo pomůcky zakoupené v lékárně pro miminka (přihlášená k VZP). **Maminky předčasně narozených miminek** s porodní váhou do 1 500 g mohou čerpat také příspěvek až 3 000 Kč na podporu zdravého vývoje dětí.

Veškeré podrobné informace a podmínky čerpání jsou uvedeny ve Výhodách a příspěvcích v sekci „Maminky".

Mgr. Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení a tisková mluvčí VZP

Může lékař předepsat pacientovi zdravotnické prostředky na ePoukaz. Co to je a jak to funguje?

Státní ústav pro kontrolu léčiv spustil 1. května 2022 **novou funkcionalitu eReceptu, tzv. elektronický poukaz na zdravotnické prostředky.** Elektronizace se týká veškerých typů poukazů, které se dosud předepisovaly v listinné podobě.

V praxi to znamená, že **pacientovi bude moci lékař předepsat poukaz v elektronické podobě na všechny zdravotnické prostředky**. To je dobrá zpráva pro pacienty, kteří mají omezenou pohyblivost nebo dostávají poukazy na zdravotnické prostředky opakovaně.

Příklady zdravotnických prostředků na ePoukaz, které mohou předepsat lékaři příslušných odborností:

- inkontinentním pacientům – vložky, kalhotky nebo podložky
- pacientům s oční vadou – brýle s dioptrickými čočkami
- pacientům s vadou sluchu – sluchadla
- imobilním pacientům – invalidní vozík či berle
- diabetikům – diagnostické proužky do glukometru

Každý ePoukaz má vygenerovaný jedinečný devítimístný identifikátor a po vystavení se uloží do tzv. Centrálního úložiště elektronických poukazů (to je součástí informačního systému eRecept). **Doba platnosti ePoukazu je 30 dnů**, tedy stejná jako v případě papírové podoby. Ve výjimečných případech ji lékař může prodloužit až na 1 rok.

Lékař může pacientovi předat identifikátor ePoukazu čtyřmi různými způsoby:

- vystavením papírové průvodky, na kterou bude možné kromě povinných údajů (identifikátor) doplnit i další údaje, které pacient potřebuje znát;
- zasláním e-mailu na adresu pacienta, i v tomto případě je možné doplnit další údaje;
- předáním ePoukazu prostřednictvím aplikace v mobilním telefonu či jiném elektronickém zařízení pacienta;
- zasláním SMS na mobilní telefon pacienta.

Standardně je možné na ePoukaz předepsat jeden zdravotnický prostředek, resp. jednu položku (kód) z číselníku zdravotnických prostředků. Může však nastat situace, kdy bude pacient potřebovat předepsat na jeden poukaz více položek – např. sluchadlo + příslušenství, vozík + příslušenství. V tomto specifickém případě má lékař povoleno pacientovi předepsat více položek, které jsou na sebe vázané. V případě více různých spolu nesouvisejících zdravotnických prostředků toto však neplatí, ty vám lékař na jeden ePoukaz nemůže předepsat – např. brýle a kontaktní čočky, inkontinenční vložky a podložku.

Doporučujeme si ověřit, zda váš lékař vystavuje ePoukaz. To stejné platí v případě výdejen zdravotnických prostředků či lékáren – zda elektronický poukaz přijímají. Zapojení do ePoukazu je totiž v tuto chvíli dobrovolné, nikoli povinné. **SÚKL na webu epreskripce.cz** zveřejňuje seznam lékáren a výdejen, kde je možné ePoukaz uplatnit.

V případě, že pacient zapomene, jaké zdravotnické prostředky má předepsané, může si je zobrazit (stejně jako léky) ve svém lékovém záznamu. Pacient se do něj může přihlásit prostřednictvím bankovní identity nebo Portálu občana.

Postup výdeje a uplatnění ePoukazu z pohledu pacienta v jednotlivých krocích:

- Lékař vystaví pacientovi ePoukaz a předá mu identifikátor (vytištěná průvodka, sms, e-mail, aplikace);
- Pacient s identifikátorem zajde do lékárny či výdejny zdravotnických prostředků a předloží ho;
- Lékárna či výdejna ePoukaz načte na základě identifikátoru;
- Pokud by nemohla lékárna/výdejna vydat zdravotnický prostředek obratem, může ho pacientovi

tzv. zarezervovat (aby nemohl být paralelně uplatněn v jiné lékárně/výdejně);

- Pacient obdrží předepsaný zdravotnický prostředek (v případě, že se jedná o zdravotnický prostředek na zakázku, je započata jeho výroba);
- Pacient uhradí případný rozdíl mezi úhradou z prostředků veřejného zdravotního pojištění a cenou zdravotnického prostředku jako doplatek.

Preskripce některých zdravotnických prostředků vyžaduje schválení zdravotní pojišťovnou. I v případě ePoukazu musí být tato podmínka splněna. Tzn. teprve po schválení ze strany zdravotní pojišťovny předá lékař pacientovi identifikátor ePoukazu, se kterým si bude moci pacient předepsaný prostředek vyzvednout v lékárně či výdejně.

Pozn. možností výdeje je i tzv. „zásilkový výdej"
Tím se rozumí výdej zdravotnických prostředků na základě listinného nebo elektronického poukazu zásilkovým způsobem. Při zásilkovém výdeji musí být splněny požadavky na prodej na dálku stanovené nařízením o zdravotnických prostředcích. Pro zajištění zásilkového výdeje bude k dispozici služba pro stažení obsahu ePoukazu bez osobních údajů (nebude vázána na přístup konkrétní osoby výdejce). Další komunikace s objednavatelem bude probíhat mimo systém eRecept, do něj bude zaznamenán až provedený výdej zdravotnického prostředku.

Mgr. Viktorie Plívová
vedoucí tiskového oddělení a tisková mluvčí VZP

Kdy se do nároku na mateřskou může započítat i doba studia?

10.08.2022 | Veronika Němcová, Finance.cz

Jste krátce po absolvování studia střední nebo vysoké školy a nepracovali jste dostatečně dlouhou dobu, která je potřebná pro získání peněžité pomoci v mateřství? Za jakých podmínek se vám bude do nároku počítat také doba studia?

Ve společnosti je mnoho mladých maminek, které porodí krátce po absolvování studia, nebo i během něj. Kdy se jim v takovém případě poskytne peněžitá pomoc v mateřství?

Peněžitá pomoc v mateřství (mateřská)
Dávce peněžité pomoci v mateřství se lidově říká mateřská. Jejím úkolem je finančně zabezpečit ženu s dítětem (případně muže), které kvůli mateřství vypadl běžný měsíční příjem ze zaměstnání. Žádat o mateřskou může také otec dítěte nebo manžel matky, pokud splní stejné

podmínky. Mateřská je dávkou ze systému nemocenského pojištění a je vyplácena prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ).

Jaké podmínky musí být splněny pro nárok na mateřskou?
Nárok na pobírání peněžité pomoci v mateřství nemá každý. Pro získání mateřské je důležité splnění několika podmínek. O jaké se jedná?

1. Nárok na peněžitou pomoc v mateřství splníte tehdy, jste-li **v den nástupu na mateřskou zaměstnaní a účastníte se na odvodu na nemocenské pojištění**, které za vás odvádí zaměstnavatel.

Na mateřskou máte nárok i tehdy, nacházíte-li se v tzv. **ochranné lhůtě, což znamená, že jste maximálně 180 dnů po skončení účasti na nemocenském pojištění** (tzn. 180 dnů po skončení zaměstnání) a v této lhůtě také nastoupíte na mateřskou.

Jste-li ovšem zaměstnaní kratší dobu než výše uvedených 180 dnů, bude **ochranná doba činit pouze tolik dnů, kolik trvalo vaše zaměstnání**.

2. Dále pro nárok na mateřskou musíte **splnit minimálně 270 dnů účasti na nemocenském pojištění před nástupem na mateřskou za poslední 2 roky**. Za tuhle dobu se sčítají všechna zaměstnání, kde za vás zaměstnavatel nemocenské pojištění odváděl, kromě těch, která se vzájemně překrývají.

Kdy má student nárok na mateřskou?
Jestliže studujete a během studia porodíte, nejspíše mít nárok na mateřskou nebudete, jelikož **doba studia se do doby účasti na nemocenském pojištění nezapočítává**. Podmínku byste splnili pouze tehdy, kdybyste současně během studia i pracovali v takovém zaměstnaneckém úvazku, který **zakládá účast na nemocenském pojištění**.

Tedy kromě klasického HPP byste splnili podmínku na mateřskou i tehdy, kdybyste pracovali na **DPP či DPČ, kde byste měli měsíční příjem nad zákonné limity (10 000 Kč u DPP, 3499 Kč u DPČ)**.

Nárok na mateřskou byste měli i v takové situaci, kdybyste se během studia jako **OSVČ dobrovolně podíleli na platbě nemocenského pojištění**.

Jestliže jste ale během studia ani po něm nepracovali, pořád máte **nárok na dávku rodičovské**.

Výjimka, kdy se započítá i doba studia pro přiznání mateřské
Pokud úspěšně ukončíte studium a následně nastoupíte do zaměstnání nebo začnete podnikat, ale **nesplníte zákonný limit 270 dnů účasti na nemocenském pojištění, může se v tomto případě započítat i vaše doba studia za poslední 2 roky před nástupem na mateřskou**. Za těchto podmínek lze nárok na peněžitou pomoc v mateřství přiznat i muži.

Co když máte dvě brigády souběžně s účastí na nemocenském pojištění? V takovém případě se doba pojištění **započítává pouze jednou, jako kdybyste měli pouze jednu brigádu**.

Úspěšné ukončení studia musíte jako žadatelé o mateřskou **doložit maturitním vysvědčením, výučním listem, diplomem apod**.
Zdroj: https://www.finance.cz/543168-materska-a-doba-studia/

Kdo neprokáže soudu, kolik opravdu bere, vyměří mu výživné pro dítě z příjmu 115 500 Kč.

10.08.2022 | Terezie Nývltová Vojáčková, Finance.cz

Handrkování o nějakou tu stokorunu či tisícikorunu výživného pro dítě zná nebo zažil kdekdo, ale jak je tomu v případě bohatých rodičů, když dojde na soud? Pro někoho mohou být desetitisícové částky drobné… Jak to chodí v zámožných rodinách?

Každý, kdo někdy slyšel o výživném pro dítě, nebo se o něj dokonce soudil, určitě ví, že se jeho výše určuje jednak podle **potřeb oprávněného dítěte** a jednak podle **schopností, možností a majetkových poměrů povinného rodiče**. Rozhodující jsou tedy náklady na stravu, ošacení, školu, kroužky dítěte na straně jedné a příjem a majetek rodiče na straně druhé. Mezi těmito póly je potřeba najít vyvážený kompromis, přičemž je třeba vzít v potaz, že dítě má právo podílet se na životní úrovni svého rodiče.

Nejde jen o pravidelný příjem, ale také o majetek a možnosti – příjmový potenciál

Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného rodiče zkoumá soud též, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu. Takhle se třeba někdo, kdo chce ušetřit na výživném, může vzdát dědictví, když svůj podíl formálně přenechá třeba sourozenci. Jiný se zase vyhýbá práci nebo vykonává záměrně špatně placené zaměstnání, které je pod jeho schopnosti a kvalifikační možnosti. Nebo **pobírá část příjmu načerno**.

Když rodič nepředloží soudu doklady, přijde jako trest na řadu fiktivní příjem

Neprokáže-li soudu rodič, o jehož alimentační povinnosti se rozhoduje, řádně své příjmy předložením všech potřebných podkladů pro zhodnocení majetkových poměrů, platí podle občanského zákoníku, že jeho průměrný měsíční příjem činí **pětadvacetinásobek částky životního minima jednotlivce**. Vychází se tedy aktuálně toho, že povinný rodič má příjem **115 500 Kč měsíčně**! (Životní minimum jednotlivce bylo od 1. 7. 2022 zvýšeno na 4620 Kč za měsíc.)

Ale není tomu tak, že by se s každou valorizací výživné navyšovalo v poměru ke zvýšení životního minima, varoval před přepjatými požadavky právník Richard W. Fetter. **O každém zvýšení nebo snížení výživného musí vždy znovu rozhodnout soud.** Ostatně letos zatím bylo životní minimum pro každé kalendářní čtvrtletí jiné. Bylo zvýšeno 1. dubna i od 1. července. Pokud tedy soud musel pro nespolupráci rodiče použít např. v květnu 2022 předepsaný fiktivní příjem, neznamená to, že by se automaticky od července 2022 výživné nějak automaticky proporcionálně zvyšovalo.

Někdo se hádá o stokoruny, jinde se platí i sto tisíc měsíčně

Pro někoho to může být dostatečný strašák, aby spolupracoval se soudem a nebylo mu výživné vyměřeno z tak vysokého příjmu. Jenomže zatímco pro obyčejného člověka je to dostatečná hrozba a vyměřené výživné pořádný trest za nespolupráci, u bohatých lidí tomu tak být nemusí. Manažer na vysoké pozici, úspěšný advokát, podnikatel, profesionální politik (či vše zmíněné najednou) může pobírat mnohem více, a mohl by tak na druhou stranu dokonce i ušetřit. Mohlo by se mu vyplatit se soudem nespolupracovat.

Není ale sto tisíc měsíčně opravdu až tak moc, že dítě zkazí a rozmazlí?

Nicméně právník Richard W. Fetter, sledující rozhodovací praxi soudů, pro nás vybral zajímavý případ, svědčící o opaku. Dobrý rodič totiž na svém dítěti šetřit nechce a má zájem **o jeho výchovu, vzdělání, osobností růst, a k tomu jsou potřeba i dostatečné finanční prostředky**.

U Ústavního soudu si stěžoval velmi zámožný muž. A vůbec nechtěl svého nezletilého syna odbýt, pouze ho

Zdroj: Depositphotos

nechtěl rozmazlit. Syn byl svěřen do střídavé péče obou rodičů. To znamená, zjednodušeno řečeno, že soud vlastně počítal jen s zhruba polovičním výživným pro dítě, jak tomu u střídavé péče bývá. Přesto bylo rozhodnuto, že otec má platit 100 000 Kč měsíčně, a z toho 30 000 Kč k rukám matky a 70 000 Kč na bankovní účet syna. K tomu ještě soud uložil otci, že má uhradit doplatek výživného z minula ve výši 8 milionů korun českých (původně před odvolacím řízením to bylo dokonce 10 160 000 Kč).

Otec rozhodnutí soudů napadl ústavní stížností s poukazem na to, že se jedná o enormně vysokou částku, jejíž výše byla určena mechanicky a za jediné kritérium sloužila shodná životní úroveň s rodiči, aniž by se soudy zabývaly, co je skutečně jeho nejlepším zájmem. Stěžovatel poukázal na to, že nemusí být pokaždé v nejlepším zájmu dítěte, aby dítě s bezmeznou samozřejmostí těžilo z vysoké životní úrovně svých rodičů, dosahované jejich vlastní pílí a osobním přičiněním.

Navíc to, že rodič dosahuje vysoce nadprůměrných příjmů, ještě nemusí znamenat, že vede i nákladný způsob života. Je osobním subjektivním právem rodiče, aby si zvolili způsob a metody výchovy svých vlastních dětí. *(Formulace jsou převzaty z nálezu Ústavního soudu, resp. otcova podání soudu, jak pro nás do článku vybral to nejzajímavější právník Richard W. Fetter.)*

Bohatému otci šlo o vzdělání a úspory syna, a ne o jeho přeplácení v dětství

Otec zdůraznil, že se o syna vždy řádně staral a stará a že se syn na jeho životní úrovni podílel a podílí i bez ohledu na stanovené (předtím nižší) výživné. Stěžovatel platí synovi různá doučování, jazykové zahraniční pobyty. Ostatně také zřídil synovi investiční a kapitálové pojištění, do něhož vložil 3 000 000 Kč a kde má garantovánu cílovou částku 5 000 000 Kč. Žádnou z těchto skutečností však soudy při vyměřování alimentů nebraly v úvahu. Nebraly v úvahu právo rodiče zvolit si způsob výchovy svého syna. A přitom s jeho rozumným přístupem snad můžeme všichni souhlasit.

Otec opakovaně, ale předtím před soudy marně, zdůraznil, že syna se snaží vychovávat tak, aby v něm vytvářel správné sociální a pracovní návyky. Otec se snaží o to, aby syn získal zdravý a rozumný nadhled nad světem hmotných věcí a neutrácel finanční prostředky zbytečně pouze z toho důvodu, že si to může dovolit. Ústavní soud tyto argumenty uznal a nařídil soudům přehodnotit jejich rozhodnutí a řešit otázky vyživovací povinnosti syna velmi bohatého otce znovu s přihlédnutím k jeho argumentům.

Zdroj: https://www.finance.cz/543128-vyzivne-a-neprokazani-vyse-prijmu/?fbclid=IwAR3Z8O9LL8PgdDZuazbFxG4QzivYinChHGDw6TCgpoo6cKOdM990OhV5IPM

Jak na pronájem bytu. Deset chytáků a varování, než podepíšete.

Jana Divinová | rubrika: Jak na to | 4. 8. 2022

I člověk, který už prošel několika nájmy, může být novou nájemní smlouvou zaskočen. Prolistujte si přehled nejčastějších chytáků a sporných míst. Co po vás pronajímatel může a co nesmí chtít? Co je kauce a jaká jsou její pravidla? Kdo platí opravy? Jak má vypadat přejímací protokol? A může vám pan domácí vpadnout kdykoli do domácnosti?

Po nastěhování už bycha nedohoníte. Zdroj: Shutterstock

Nájem, pronájem, podnájem

Zní to všecko podobně? Rozdíly ale jsou pořádné a zrádné. Abychom si to zjednodušili, pojďme se jednoho slova zbavit. Zákon zná a rozlišuje jenom nájem a podnájem. I smlouva, kterou budete uzavírat, by tedy měla být buď nájemní, nebo podnájemní.

Nájemní smlouvu podepisujete přímo s vlastníkem nemovitosti. Jako nájemník máte nějaké povinnosti – například platíte drobné opravy, zákon vám ale především garantuje řadu práv. Mezi ta nejdůležitější patří ochrana před bezdůvodnou výpovědí.

Podnájemní smlouvu člověk uzavírá ne s vlastníkem, ale s nájemcem nemovitosti. Vlastník o tom nutně nemusí ani vědět. Práva podnájemníka jsou proti právům nájemníka dost omezená. V první řadě jde podnájemní smlouvu vypovědět bez udání důvodu. Bez souhlasu vlastníka si nemůžete do nemovitosti přenést trvalý pobyt, ve smlouvě lze omezit i možnost podnikat v nemovitosti nebo třeba chov zvířat nebo kouření. Podnájemní vztah je zkrátka mnohem volnější a není úplně výjimečné, že majitel svou nemovitost nejprve naoko pronajme příbuznému, který pak do ní vezme podnájemníka, protože toho pak zákon zdaleka tolik nechrání.

Stav bytu a předávací protokol

Než podepíšete nájemní smlouvu, je dobré zkontrolovat stav domu nebo bytu. Nejsou v něm plísně nebo nadměrný hluk? Které vybavení v něm zůstane a které si odvezou současní obyvatelé bytu? Vyplatí se i zazvonit na pár sousedů a vyptat se. Jak se tady žije, jak je postaráno o společné prostory, nejsou s někým problémy? Projděte si i okolí – nejsou tu podniky, které by vás v noci rušily, nejsou tu místa, kam se stahují lidé, ze kterých byste měli strach?

Stav bytu před předáním se zapisuje do předávacího protokolu, bez něj smlouvu nepodepisujte. Mělo by v něm být přesně zapsáno, o jakou nemovitost jde, kdo a co komu předává, stavy měřičů energií a vody (zvlášť pokud je necháte přepsat na sebe), počty předávaných klíčů, stav a vybavení nemovitosti, ideálně i s fotodokumentací. Pokud si najímáte byt i s nějakými spotřebiči, zkontrolujte nejen to, jestli jsou funkční, ale i to, jestli jsou zapsané v předávacím protokolu

Sepsáním protokolu můžete předejít sporům při ukončení nájmu. Nájemník je odpovědný za poškození bytu a jeho zařízení, tak ať se nedohadujete, kdo poškrábal podlahu, znehodnotil gauč nebo pokazil pračku.

Co musí být ve smlouvě

Smlouvy nebývají napínavé čtení. Přemozte se a čtěte důkladně. Nebo si na to rovnou někoho sjednejte. Většina lidí zkontroluje platby za nájemné a služby, ale ostatní ustanovení jen proletí očima a zavážou se k něčemu, co pro ně může být nepraktické nebo problematické. Na druhou stranu: pokud se ve smlouvě objeví něco, co po nájemci pronajímatel vůbec chtít nesmí, takzvaná nepřiměřená povinnost, pak tohle ustanovení smlouvy prostě neplatí.

Ve smlouvě musí být uvedeno, kdo smlouvu uzavírá (jméno, datum narození, bydliště), jestli jde o smlouvu nájemní nebo podnájemní, přesné označení domu nebo bytu (obec, ulice, číslo domu, číslo bytu), účel uzavírané smlouvy, výše a způsob hrazení nájemného, doba (pod) nájmu, práva a povinnosti obou stran, zánik smlouvy, podpisy a datum.

Jako nájemce máte ze zákona poměrně široký balíček práv. Zákon vás chrání i v případě, že bydlíte v nebytovém prostoru. Ve smlouvě ale musí být uvedeno, že máte prostor pronajatý k bydlení.

Nájemní smlouva musí být vždycky písemná, zatímco podnájemní smlouvu jde uzavřít i ústně.

Co musí být ve smlouvě

Smlouvy nebývají napínavé čtení. Přemozte se a čtěte důkladně. Nebo si na to rovnou někoho sjednejte. Většina lidí zkontroluje platby za nájemné a služby, ale ostatní ustanovení jen proletí očima a zavážou se k něčemu, co pro ně může být nepraktické nebo problematické. Na druhou stranu: pokud se ve smlouvě objeví něco, co po nájemci pronajímatel vůbec chtít nesmí, takzvaná nepřiměřená povinnost, pak tohle ustanovení smlouvy prostě neplatí.

Ve smlouvě musí být uvedeno, kdo smlouvu uzavírá (jméno, datum narození, bydliště), jestli jde o smlouvu nájemní nebo podnájemní, přesné označení domu nebo bytu (obec, ulice, číslo domu, číslo bytu), účel uzavírané smlouvy, výše a způsob hrazení nájemného, doba (pod) nájmu, práva a povinnosti obou stran, zánik smlouvy, podpisy a datum.

Jako nájemce máte ze zákona poměrně široký balíček práv. Zákon vás chrání i v případě, že bydlíte v nebytovém prostoru. Ve smlouvě ale musí být uvedeno, že máte prostor pronajatý k bydlení.

Nájemní smlouva musí být vždycky písemná, zatímco podnájemní smlouvu jde uzavřít i ústně.

Služby: elektřina, plyn, voda, internet, TV a jiné odpady

V nájemní smlouvě má být jasně napsáno, jaké služby zajistí pronajímatel a jaké si nájemce zajistí sám. Pokud se nedohodnete jinak, pronajímatel zajišťuje takzvané nezbytné služby. K těm patří dodávka tepla a vody, odvoz nebo odvádění odpadních vod včetně čištění jímek, dodávky tepla, odvoz komunálního odpadu, osvětlení a úklid společných částí domu, zajištění příjmu rozhlasu a televize, provoz a čištění komínů, případně provoz výtahu.

Některé ze služeb si na sebe můžete přepsat přímo. Obvykle jde o dodávky energií a internetové připojení. „Pro nájemníka je výhodnější přepsat smlouvy s dodavateli na své jméno. Pronajímatel pak nemůže jednostranně určit výšku zálohových plateb a nájemník může ušetřit. Na druhou stranu platba jedné částky může být zase uživatelsky snadnější varianta," vysvětluje Ondřej Preuss, právník a zakladatel online služby Dostupný advokát. Výhoda přepisu pro pronajímatele je v tom, že se nemusí bát starostí s případnými dluhy po nájemníkovi.

Spotřebitelská organizace dTest upozorňuje na příspěvek do fondu oprav, který občas po nájemci pronajímatelé vyžadují. Právo na to ale nemají – nejedná se o službu, ze které by měl nájemník okamžitý prospěch.

Nepřiměřené povinnosti

Pronajímatelé se často snaží v nájemní smlouvě zakotvit pro nájemníky povinnosti, které přitom vyžadovat nesmějí. Takzvaná nepřiměřená povinnost může být třeba požadavek, abyste po skončení nájmu vyměnili podlahu. Často se pronajímatelé snaží nájemníkům zakázat podnikání, kouření, zvířata nebo dokonce návštěvy. „Nic z toho majitel bytu zakázat nesmí. Nesmí po vás chtít třeba ani informaci, jestli máte nebo nemáte domácího mazlíčka," říká Jiří Zelenka, právní expert spotřebitelské poradny dTest. Zákaz návštěv je absolutně nemožný; něco jiného ale je, pokud pronajímatel stanoví počet lidí, kteří byt můžou užívat.

S kouřením to není stoprocentní. „Osobně se mi líbí názor, že v nájemní smlouvě můžu zakázat kouření v případě, že je zakázané v celém bytovém domě. V tom okamžiku je to nějaký místní poměr, obvyklé chování všech nájemníků v domě, a pak to mohu po nájemníkovi chtít i já," vysvětluje Zelenka. Advokát Ondřej Preuss z Dostupného advokáta ale kuřáky upozorňuje, že za následky svého zvyku nesou odpovědnost: „Majitel bytu pochopitelně může vyžadovat odstranění jakýchkoliv stop po cigaretách v bytě, včetně kompletní výmalby."

Ani zákaz podnikání není v pořádku. Provoz živnosti ale nesmí obtěžovat ostatní uživatele nemovitosti. „Když budu mít v bytě advokátní kancelář a denně za mnou přijde pět lidí, nejde uvažovat o tom, že bych nějak obtěžoval ostatní nájemníky. Kdybych ale měl živnost, kde by se vystřídalo řádově víc lidí, třeba sto denně, pak už je pravděpodobně možné takové podnikání zakázat," upřesňuje Zelenka.

Pronajímatel a kontrola nemovitosti

Není nic nezvyklého, že dodržování povinností chodí někteří majitelé kontrolovat osobně. „Možnost a podmínky vstupu pronajímatele do bytu je vhodné upravit v nájemní smlouvě. Nájemníkům doporučujeme, aby se dohodli, že pronajímatel musí plánovaný vstup do předmětu pronájmu předem oznámit," radí advokát Ondřej Preuss. Není totiž úplně neobvyklé, když pronajímatel přijde na kontrolu neohlášený.

Jedna věc ovšem je, že pronajímatel něco podle zákona chtít nesmí, druhá pak to, že v reálu to stejně chce. Co pak? „Taková ujednání v nájemních smlouvách běžně jsou," potvrzuje právník dTestu Jiří Zelenka, „nemusí vás ale trápit, protože se k nim nebude přihlížet. Smlouvu můžete klidně uzavřít a nijak to nekomentovat."

Opravy a údržba: co platí nájemce a co pronajímatel

Na vrub nájemníka jde „běžná údržba a drobné opravy související s užíváním bytu". Dlouho se o tom vedly spory, do kterých vneslo dost světla vládní nařízení z roku 2015. Za běžnou údržbu se podle něj pokládá i malování, oprava omítek v bytě, tapetování, čištění podlah, zanesených odpadů, čištění vodovodních výtoků, zápachových uzávěrek, odsávačů par, umyvadel, van, dřezů, splachovačů a dalších používaných částí bytů. Z toho výčtu je jasně vidět, že drobné neznamená vždycky levné. A protože není stanovený žádný limit, do jakého tyhle věci nájemník hradí, není proto od věci si některé věci, třeba jak často se má malovat, vymezit ve smlouvě.

Ve zmíněném nařízení jsou rozepsané i drobné opravy. Patří sem opravy podlah, podlahových krytin a prahů, opravy dveří a oken, výměny zámku (včetně elektronického), klik či žaluzií, výměny vypínačů, zásuvek, jističů, zvonků, spínačů ventilace a klimatizace a další. Tady už je ale stanovený strop.

Jako nájemník máte povinnost provádět drobné úpravy do limitu sta korun za čtvereční metr na rok. Co je nad limit, doplácí pronajímatel. „Pokud se drobné opravy nakumulují a budou mít hodnotu třeba deset tisíc korun a vy bydlíte v bytě o výměře 70 metrů čtverečních, máte povinnost uhradit jen sedm tisíc korun korun. Když si majitel ve smlouvě napíše něco jiného, tak se k tomu nebude přihlížet," vysvětluje Jiří Zelenka z dTestu.

Kauce neboli jistota

Pronajímatel nese riziko, že mu nájemce poškodí byt nebo vybavení nebo nebude řádně platit. Proto má právo při podpisu nájemní smlouvy žádat složení kauce nebo správněji jistoty ve výši maximálně tří měsíčních nájmů bez záloh na služby (ještě na začátku roku 2017 to mohlo být i dvakrát víc).

Z jistoty má právo uhradit například dluh na nájemném, nedoplatky při vyúčtování nebo škody v bytě, pokud nějaké způsobíte. V jakých případech pronajímatel může jistotu použít, by měla specifikovat smlouva. Škodu musí pronajímatel prokázat a kauce nesmí sloužit jako náhrada za opotřebení bytu, ke kterému došlo jeho běžným používáním.

Když se nedohodnete jinak, nevyužitou kauci nebo její zbytek by měl majitel vrátit v den skončení nájmu. A máte právo i na úroky za celou dobu, co měl vaše peníze u sebe. Pokud se na jejich výši nedohodnete ve smlouvě, měly by být vysoké jako „obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky" v místě bydliště pronajímatele v době uzavření smlouvy. Tuhle formulaci bohužel ještě soudy docela nevyjasnily, není jasné, jestli jde spíš o úvěry spotřebitelské nebo třeba hypotéky. Spotřebitelské úvěry teď banky inzerují v průměru za něco mezi pěti a osmi procenty, hypotéky jsou někde mezi pěti a šesti procenty. Úroková kalkulačka vám potvrdí, že i při méně výhodném jednoduchém úročení byste při pětiprocentním úroku měli po deseti letech v nájmu dostat za třicetitisícovou jistotu 15 tisíc korun na úrocích.

Smluvní pokuta

Do novelizace občanského zákoníku v roce 2020 byla smluvní pokuta v nájemních smlouvách zakázána. Dnes je možné v nájemní smlouvě pokutu sjednat, ale společně s kaucí nesmí přesáhnout trojnásobek měsíčního nájemného. Pronajímatel vás také nesmí pokutovat kvůli neplnění nepřiměřených povinností.

Prodloužení smlouvy

Když máte uzavřenou nájemní smlouvu na dobu určitou, platí, že se automaticky prodlužuje, když ani jedna ze stran nic nenamítá. Prakticky to znamená, že pokud vám skončí nájemní smlouva, vy dál bydlíte a řádně platíte nájem a po dobu tří měsíců vás pronajímatel nevyzve, abyste nemovitost opustili, nájem se prodlužuje na stejnou dobu, na kterou byl sjednán dřív, nejvýš ale na dva roky. Nejlepší je ale samozřejmě včas se dohodnout, pár měsíců před uplynutím sjednané doby se majiteli ozvat a domluvit se, co bude dál. Automatické prodloužení nájmu ale může majitel nemovitosti ve smlouvě vyloučit.

Zdroj: https://www.penize.cz/pronajem-bytu/434652-pronajem-bytu-tipy-na-co-si-dat-pozor-smlouva-a-pravidla